

Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Adoptat: 25 martie 2021

Public
GrecoRC4(2021)1

RUNDA A PATRA DE EVALUARE

Prevenirea corupției cu privire la membrii
Parlamentului, judecători și procurori

AI DOILEA RAPORT *INTERIMAR* DE CONFORMITATE

Incluzând

FOLLOW-UP LA RAPORTUL AD-HOC (REGULA 34)

ROMÂNIA

Traducere neoficială

Adoptat de GRECO la cea de-a 87-a Reuniune Plenară
(Strasbourg, 22-25 martie 2021)

R
U
N
D
A

A
P
A
T
R
A

D
E

E
V
A
L
U
A
R
E

I. INTRODUCERE

1. Acest al Doilea Raport *Interimar* de Conformitate evaluează măsurile luate de autoritățile din România în vederea implementării recomandărilor formulate în Raportul de evaluare a acestei țări aferent runde a patra de evaluare (a se vedea paragraful 2), cu tema "*Prevenirea corupției cu privire la membrii Parlamentului, judecătorii și procurorii*".
2. Raportul de Evaluare aferent runde a patra de evaluare privind România a fost adoptat de GRECO la cea de-a 70-a Reuniune Plenară (4 decembrie 2015) și a fost făcut public în data de 22 ianuarie 2016, după autorizarea de către România ([GrecoEval IVRep\(2015\)4E](#)).
3. Raportul de conformitate privind România ([GrecoRC4\(2017\)24](#)) a fost adoptat de GRECO la cea de-a 78-a Reuniune (8 decembrie 2017) și făcut public în data de 18 ianuarie 2018, după autorizarea de către România. Raportul a concluzionat că numai două din cele treisprezece recomandări formulate în Raportul de Evaluare aferent runde a patra de evaluare au fost implementate satisfăcător sau tratate într-o manieră satisfăcătoare, și patru recomandări au fost parțial implementate. Acest nivel foarte scăzut de conformitate a fost considerat „global nesatisfăcător” în sensul Regulii 31 paragraful 8.3 din Regulile de Procedură ale GRECO. Prin urmare, GRECO a decis aplicarea Regulii 32, paragraful 2(i) și a solicitat delegației României informații suplimentare.
4. Raportul Interimar de Conformitate a fost adoptat de GRECO la cea de-a 83-a Reuniune (21 iunie 2019) și făcut public în data de 9 iulie 2018, după autorizarea de către România. Nivelul de conformitate a rămas „global nesatisfăcător”, autorităților române fiindu-le solicitată transmiterea de informații suplimentare.
5. Adicional, în lumina reformelor din România, din anul 2017, care au afectat în mod critic sistemul de justiție penală (inclusiv statutul judecătorilor și procurorilor etc.), GRECO a decis în cadrul celei de-a 78-a Reuniuni Plenare (4-8 decembrie 2017) aplicarea procedurii ad-hoc reglementată de Regula 34¹ cu privire la România. În consecință, GRECO a adoptat în cadrul celei de-a 79-a Reuniuni Plenare (19-23 martie 2018) Raportul ad-hoc conform Regulii 34, care a evaluat aspecte strâns legate de obiectul Raportului de evaluare aferent Runde a patra. Raportul de Follow-up la Raportul ad-hoc a fost adoptat de GRECO în cadrul celei de-a 83-a Reuniuni Plenare (17-21 iunie 2019) și a fost făcut public la data de 9 iulie 2019, după autorizarea de către România. La acel moment, GRECO a decis finalizarea procedurii ad-hoc și continuarea evaluării conformității României cu privire la recomandările pendinte din Raportul ad-hoc conform Regulii 34, în cadrul Procedurii de conformitate aferente runde a patra de evaluare aflată în desfășurare.
6. Autoritățile din România au transmis un Raport de Situație cu privire la măsurile luate în vederea implementării recomandărilor care, potrivit Raportului Interimar de Conformitate, erau parțial implementate sau neimplementate, precum și cu privire la recomandările suplimentare formulate în Raportul ad-hoc adoptat conform Regulii 34. Documentul a fost primit la data de 31 decembrie 2020 și a fost folosit ca bază pentru redactarea celui de-al Doilea Raport Interimar de Conformitate.
7. GRECO a selectat Danemarca și Turcia în vederea desemnării raportorilor pentru procedura de conformitate. Raportorii desemnați au fost domnul Anders

---

¹ Regula 34 din Regulile de Procedură ale GRECO prevede desfășurarea unei proceduri ad-hoc în circumstanțe excepționale, precum cazul în care GRECO primește informații de încredere referitoare la reforme instituționale, inițiative legislative sau modificări procedurale care pot conduce la încălcări grave ale standardelor anticorupție ale Consiliului Europei.

RECHENDORFF din partea Danemarcei și domnul Furkan USTAOĞLU din partea Turciei. Aceștia au fost sprijiniți de Secretariatul GRECO în vederea elaborării celui de-al Doilea Raport Interimar de Conformitate.

II. ANALIZĂ

8. Se reamintește că, în Raportul de Evaluare, GRECO a formulat treisprezece recomandări privind România. În Raportul Interimar de Conformitate, GRECO a concluzionat că patru (recomandările v, vii, x și xii) au fost implementate satisfăcător. Trei recomandări (ii, viii și xi) au rămas parțial implementate iar șase (i, iii, iv, vi, ix și xiii) au rămas neimplementate. La acestea, Raportul adoptat conform Regulii 34 a adăugat alte cinci recomandări, dintre care una (recomandarea iv) a fost implementată satisfăcător în Raportul de Follow-up la Raportul adoptat conform Regulii 34. Celelalte recomandări (i, ii, iii și v) nu au fost implementate și se va face referire la ele mai jos ca recomandările i-iii și v aferente Regulii 34. Conformitatea cu cele unsprezece recomandări pendinte este tratată mai jos.

Prevenirea corupției cu privire la membrii Parlamentului

Recomandările i, ii, iii, iv, vi și ix

9. GRECO a recomandat:

- *îmbunătățirea transparenței procesului legislativ (i) prin dezvoltarea în continuare a regulilor privind dezbaterea, consultările și audierile publice, incluzând criteriile pentru un număr limitat de circumstanțe în care să fie ținute ședințe secrete și asigurarea implementării acestora în practică; (ii) prin evaluarea practicii existente și revizuirea în consecință a regulilor pentru a asigura publicitatea în timp util a proiectelor legislative, amendamentelor la aceste proiecte, precum și a agendelor și rezultatelor ședințelor comisiilor, și pentru a asigura termene adecvate pentru depunerea amendamentelor și (iii) prin luarea măsurilor corespunzătoare pentru ca procedura de urgență să fie aplicată cu titlu de excepție într-un număr limitat de circumstanțe (recomandarea i);*
- *(i) dezvoltarea unui cod de conduită pentru membrii Parlamentului și (ii) asigurarea existenței unui mecanism de respectare a acestuia atunci când este necesar (recomandarea ii);*
- *adoptarea de măsuri pentru (i) a clarifica implicațiile pentru membrii Parlamentului ale prevederilor existente în materia conflictelor de interese indiferent dacă un astfel de conflict poate fi pus în lumină și de către declarațiile de avere și de interese și (ii) a extinde definiția dincolo de interesele financiare personale și (iii) a introduce o cerință de dezvăluire ad-hoc atunci când un conflict între anumite interese private ale unui membru al Parlamentului poate apărea în raport cu o chestiune aflată în lucru în procedurile parlamentare – în plen sau în comisii – sau în altă activitate legată de mandatul acestuia (recomandarea iii);*
- *stabilirea unui set robust de restricții cu privire la cadouri, ospitalitate, favoruri și alte beneficii pentru parlamentari și asigurarea că un astfel de sistem este înțeles și aplicat în mod corespunzător (recomandarea iv);*
- *introducerea de reguli privind modul în care membrii Parlamentului să interacționeze cu lobby-iști și alți terți care urmăresc să influențeze procesul legislativ (recomandarea vi);*

- *autoritatea parlamentară să înființeze pentru membrii săi (i) un sistem de consiliere prin care parlamentarii să poată solicita sfaturi în materie de integritate și (ii) să ofere formare specializată și regulată cu privire la implicațiile normelor existente și a celor care vor fi adoptate în materia prezervării integrității parlamentarilor, inclusiv viitorul Cod de conduită (recomandarea ix).*
10. GRECO reamintește că, potrivit Raportului Interimar de Conformitate, recomandarea ii a fost parțial implementată iar recomandările i, iii, iv, vi, ix nu au fost implementate. La data Raportului Interimar de Conformitate, informațiile transmise cu privire la recomandările sus-menționate nu erau noi sau nu erau suficiente pentru a demonstra îmbunătățiri concrete. Referitor la recomandarea ii, în Raportul de Conformitate, GRECO a salutat adoptarea codului de conduită al membrilor Parlamentului și a concluzionat că prima parte a acestei recomandări a fost satisfăcător implementată. Cât privește a doua parte a recomandării, diferite neconcordanțe din cod trebuie abordate pentru a asigura o conformare robustă.
11. Autoritățile menționează în prezent că Parlamentul nu a transmis nicio informație actualizată, în ciuda a câteva solicitări din partea Ministerului Justiției. Ministerul a transmis scrisori ambelor camere ale Parlamentului în decembrie 2019, aprilie 2020 (împreună cu o listă de propuneri și bune practici evidențiate în alte rapoarte GRECO) și în noiembrie 2020. Noul Parlament a depus jurământul la data de 21 decembrie 2020 și se așteaptă ca acesta să ia măsuri cu privire la toate recomandările pendinte.
12. GRECO reține cu îngrijorare că, de la momentul adoptării Raportului Interimar de Conformitate, nu au fost raportate îmbunătățiri concrete. Îndeamnă noul Parlament să ia măsurile potrivite, necesare conformării cu recomandările. Evaluarea anterioară a GRECO, cu privire la recomandările pendinte, se menține.
13. GRECO concluzionează că recomandarea ii rămâne parțial implementată, iar recomandările i, iii, iv, vi și ix rămân neimplementate.

Recomandarea viii.

14. *GRECO a recomandat analiza și îmbunătățirea sistemului de imunități al parlamentarilor în exercițiu, inclusiv al acelor care sunt și actuali sau foști membri ai Guvernului, inclusiv prin reglementarea unor criterii clare și obiective privind deciziile de ridicare a imunității și prin renunțarea la necesitatea ca organele de urmărire penală să înainteze întregul dosar.*
15. GRECO reiterează că, potrivit Raportului Interimar de Conformitate, această recomandare a fost parțial implementată. Deși Regulamentul Camerei Deputaților a fost modificat pentru a include criterii și o procedură pentru ridicarea imunității membrilor Parlamentului, inclusiv a celor care sunt și membri ai Guvernului, reforma nu a fost implementată și de Senat. Mai mult decât atât, practica transmiterii întregului dosar de către organele de urmărire penală nu a fost eliminată².
16. Autoritățile informează acum că, în iunie 2019, Vice-președintele Camerei Deputaților a transmis o scrisoare Procurorului General și Ministrului Justiției prin care a confirmat că nu există nicio obligație legală pentru procurori de a transmite întregul dosar către Camera Deputaților sau Senat, în cazul urmăririi penale efectuate cu privire la un ministru sau fost ministru care este și membru al Parlamentului sau în cazul în care se solicită uneia dintre cele două Camere încuviințarea reținerii, arestării sau percheziției unui membru al Parlamentului.

---

² Autoritățile reiterează că nu există nicio cerință pentru transmiterea întregului dosar dar acest lucru este în continuare perceput ca sporind șansele unei decizii favorabile (cf. Raportului de Conformitate și Raportului Interimar de Conformitate privind România ale GRECO).

17. GRECO ia act de faptul că o solicitare informală ca organele de urmărire penală să transmită întregul dosar, în cazul urmăririi penale efectuate cu privire la un ministru sau fost ministru care este și membru al Parlamentului, a fost aparent eliminată printr-o scrisoare. În orice caz, rămâne neclar dacă această practică informală este în continuare menținută cu privire la membrii Parlamentului care *nu sunt* actuali sau foști membri ai Guvernului, în cazul în care organele de urmărire penală solicită încuviințarea reținerii, arestării sau percheziției. GRECO reamintește, de asemenea, necesitatea elaborării pentru senatori a unor criterii clare și obiective pentru deciziile de ridicare a imunității, care să oglindească regulile deja existente în Camera Deputaților.
18. GRECO concluzionează că recomandarea viii rămâne parțial implementată.

Prevenirea corupției cu privire la judecători și procurori

Recomandarea xi.

19. *GRECO a recomandat ca sistemul de justiție să răspundă mai bine riscurilor de integritate ale judecătorilor și procurorilor, în special prin (i) abordarea de către Consiliul Superior al Magistraturii și Inspekția Judiciară a unui rol mai activ în materie de analiză, informare și îndrumare și (ii) consolidarea rolului și eficienței titularilor funcțiilor de conducere din fruntea instanțelor și parchetelor, fără a fi afectată independența judecătorilor și procurorilor.*
20. GRECO reamintește că, potrivit Raportului Interimar de Conformitate, această recomandare a fost parțial implementată. A salutat adoptarea Planului de Integritate al Sistemului Judiciar pentru perioada 2016-2020 de către Consiliul Superior al Magistraturii, care a fost văzută ca dovadă a consolidării rolului analitic și consultativ al CSM. Din acest motiv, prima parte a recomandării este parțial implementată. Cu privire la a doua parte a recomandării, GRECO a luat act de inițiativele de formare profesională și de conștientizare a managerilor instanțelor și parchetelor. Cu toate acestea, rămâne de demonstrat modul în care rolul și eficiența acestor manageri au fost puse în aplicare. Această parte a recomandării a fost, prin urmare, abordată doar parțial.
21. Autoritățile raportează acum măsurile suplimentare luate din perspectiva Planului de Integritate a Sistemului Judiciar pentru perioada 2016-2020:
- planurile manageriale au fost evaluate, în continuare, de către comisiile de concurs, din perspectiva standardelor de responsabilitate și integritate, sub supravegherea generală a CSM, a Institutului Național al Magistraturii (INM) și a Școlii Naționale de Grefieri;
  - îndeplinirea obiectivelor manageriale a fost analizată de către Inspekția Judiciară, prin intermediul controalelor de fond și manageriale (exercitate în 2019 cu privire la unsprezece instanțe, două parchete și un serviciu teritorial al Direcției Naționale Anticorupție). Suplimentar, 70 de controale au fost derulate de conducerea instanțelor și parchetelor cu privire la posibile incidente de integritate în cadrul instituțiilor pe care le coordonează;
  - dovezi colectate de CSM în cursul recrutării inițiale competitive, procedurilor de promovare și concursurilor pentru funcțiile de conducere. Acestea au evidențiat absența neregulilor în organizarea tuturor acestor concursuri;
  - Școala Națională de Grefieri a organizat patru evenimente de formare profesională în materia managementului judiciar pentru managerii instanțelor și parchetelor. INM a organizat un eveniment de formare profesională.
22. Suplimentar, autoritățile menționează că, în contextul Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Judiciar 2015-2020, au fost întreprinse următoarele:

- în contextul obiectivului strategic „consolidarea integrității în cadrul sistemului judiciar prin promovarea măsurilor anticorupție și a standardelor etice profesionale”, în perioada 2019-2020 au fost puse în aplicare peste 12 inițiative de formare în materia integrității, eticii și deontologiei profesionale, adresate judecătorilor, procurorilor și personalului auxiliar din cadrul instanțelor și parchetelor;
  - cu scopul de a identifica și îndepărta blocajele din procedurile disciplinare, inclusiv în cazurile de corupție din sistemul judiciar, Înalta Curte de Casație și Justiție a publicat pe pagina sa de internet peste 150 de hotărâri în materie disciplinară, această problemă fiind atent analizată și în publicațiile Înaltei Curți de Casație și Justiție din 2020, precum și în cadrul Jurnalului de Jurisprudență cu privire la Răspunderea Disciplinară a Judecătorilor și Procurorilor, publicație care reflectă, anual, întreaga jurisprudență a instanței supreme în materie;
  - este în curs de implementare proiectul „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta referitoare la instanțe”. A fost finalizată procedura de selectare a 165 de experți externi care vor asista judecătorii din cadrul a 19 instanțe pilot. Un proiect similar și o procedură similară de selecție sunt implementate și la nivelul parchetelor.
23. GRECO ia act de informațiile transmise. Cu privire la prima parte a recomandării, apreciază consolidarea în continuare a competențelor de supraveghere ale CSM și ale Inspecției Judiciare, precum și multiplele inițiative de conștientizare și de altă natură întreprinse cu scopul consolidării integrității judiciare și asigurării unei proceduri disciplinare mai uniforme și rapide aplicabile sistemului judiciar. Toate aceste măsuri merg în direcția corectă. Acestea fiind spuse, GRECO dorește să sublinieze că aceste instituții trebuie să ia măsuri mai concrete de evaluare a riscurilor de integritate în cadrul instanțelor și parchetelor (așa cum se menționează în par. 114 din Raportul de Evaluare), pentru a putea indica faptul că sistemul judiciar a devenit mult mai receptiv la astfel de riscuri. Din perspectiva GRECO, mai mult trebuie făcut pentru conformitatea cu recomandarea, care pentru moment rămâne parțial implementată.
24. Referitor la cea de-a doua parte a recomandării, GRECO reamintește că Raportul de Evaluare a evidențiat rolul excesiv de limitat al managerilor din instanțe și parchete din perspectiva conduitelor neconforme, în afară de transmiterea unei posibile abateri într-o procedură formală, penală sau disciplinară. Nu pare că această situație a fost abordată suficient. GRECO concluzionează că această parte a recomandării rămâne, de asemenea, numai parțial implementată.
25. GRECO concluzionează că recomandarea xi rămâne parțial implementată.

Prevenirea corupției cu privire la procurori în mod specific

Recomandarea xiii.

26. *GRECO a recomandat ca procedura pentru numirea în și revocarea din funcțiile cele mai înalte din parchet, cu excepția Procurorului General, prevăzută de art. 54 din Legea nr. 303/2004, să includă un proces care să fie atât transparent cât și bazat pe criterii obiective, iar Consiliului Superior al Magistraturii să i se dea un rol mai important în această procedură.*
27. GRECO reamintește că această recomandare nu a fost implementată în Raportul Interimar de Conformitate. Cu privire la procedura de numire și revocare a procurorilor în/din funcțiile cele mai înalte din parchet, difuzarea în direct a audierilor candidaților și publicarea acestora pe pagina de internet a Ministerului Justiției a fost apreciată ca un pas înainte spre o transparență sporită. Cu toate acestea, criteriile obiective pentru numire/revocare trebuiau încă dezvoltate. Nu s-a materializat

recomandarea formulată, în sensul oferirii CSM a unui rol mai puternic în această procedură. Ministrul Justiției a păstrat un rol decisiv, contrar observațiilor formulate de GRECO și Comisia de la Veneția³.

28. Autoritățile raportează acum că regulile ce guvernează numirea și revocarea procurorilor din funcțiile cele mai înalte din parchet (adică art. 54 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor) evaluate în cadrul Raportului Interimar de Conformitate, rămân în vigoare. În conformitate cu aceste prevederi, două proceduri de selecție au fost derulate în perioada decembrie 2019 - februarie 2020, iar toate informațiile aferente sunt disponibile pe pagina de internet a Ministerului Justiției⁴.
29. Autoritățile menționează, de asemenea, că un nou proiect de Lege privind statutul magistraților din România a fost elaborat și publicat spre consultare publică⁵ începând cu data de 30 septembrie 2020. Autoritățile fac referire în special la art. 145-149 și art. 173 din proiectul de act normativ ca fiind relevante din perspectiva recomandării în discuție.
30. În plus, autoritățile indică faptul că Programul de Guvernare 2020-2024, adoptat în decembrie 2020, prevede, printre obiectele pe termen scurt, un rol crescut al CSM în procedura de numire a procurorilor în funcții de conducere. Deși propunerile în acest sens vor fi făcute în continuare de Ministrul Justiției, procedura va trebui să fie una obiectivă și transparentă, rezultatele competiției validate prin avize *obligatorii* ale Secției pentru Procurori a CSM și numirea făcută de Președintele României. Revocarea din funcțiile de conducere se va baza pe o procedură similară, care va putea fi inițiată de Secția pentru procurori a CSM.
31. GRECO ia act de informațiile de mai sus. Recunoaște că proiectul Legii privind statutul magistraților din România (disponibil GRECO) are în vedere o serie de îmbunătățiri cu privire la sistemul numirii/revocării procurorilor în/din funcțiile cele mai înalte din parchet, inclusiv o procedură mai transparentă și criterii mai obiective de evaluare. Este înlăturată restricția, criticată de GRECO, potrivit căreia Președintele i se permite doar un singur refuz al numirii. Referitor la revocare, proiectul de lege prevede în mod expres că Președintele României poate refuza doar pentru motive de legalitate și trebuie să comunice public motivele refuzului. Decretul Președintelui poate fi contestat la instanța de contencios administrativ competentă⁶. GRECO consideră binevenit proiectul de lege care, în mod clar, merge în direcția corectă. Cu toate acestea, îl va evalua în detaliu după ce va fi adoptat de Parlament.
32. Cu toate acestea, GRECO reține cu îngrijorare că nu pare să fie avută în vedere acordarea CSM a unui rol sporit în acest proces. La fel ca înainte, Secția pentru procurori a CSM poate doar să emită un aviz consultativ cu privire la propunerea Ministrului Justiției. Mai mult decât atât, comisia de selecție prevăzută în proiectul de lege va avea în componență doar un procuror din cei șapte membri. GRECO înțelege că CSM va beneficia de competențe sporite prin implementarea noului Program de Guvernare 2020-2024 și regretă că oportunitatea elaborării noii legislații nu este folosită în acest scop. GRECO concluzionează că, în prezent, implicarea Ministrului

³ A se vedea Opinia Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept cu privire la amendamentele la Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii accesibilă la următorul link:

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2018\)017-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2018)017-e)

⁴ <http://www.just.ro/anunt-privind-selectia-procurorilor-in-vederea-efectuării-propunerilor-de-numire-pentru-ocuparea-functiilor-vacante-de-conducere-respectiv-procuror-general-al-parchetului-de-pe-langa-inalta-curte/>, <http://www.just.ro/anunt-al-ministerului-justitiei-cu-privire-la-selectia-procurorilor-in-vederea-efectuării-propunerilor-de-numire-pentru-ocuparea-unor-functii-de-conducere-vacante/>

⁵ <http://www.just.ro/in-temeiul-dispozitiilor-art-7-din-legea-nr-52-2003-privind-transparenta-decizionala-in-administratia-publica-republicata-ministerul-justitiei-supune-dezbaterii-publice-urmatoarele-proiecte-de-leg/>

⁶ GRECO reține că această prevedere răspunde jurisprudenței recente a Curții Europene a Drepturilor Omului, în cauza *Kovesi împotriva României* (cererea nr. 3594 din 5 mai 2020): curtea a decis că aplicantului i-a fost încălcat dreptul de acces la o instanță, garantat prin articolul 6(1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Justiției în numirea/revocarea procurorilor în/din funcțiile cele mai înalte din parchet rămâne considerabilă și prezintă un risc de influență politică nepotrivită. În așteptarea unor progrese substanțiale viitoare și având în vedere că proiectul de Lege privind statutul magistraților din România încă nu a fost transmis Parlamentului, GRECO concluzionează că recomandarea în întregul său rămâne neimplementată.

33. GRECO concluzionează că recomandarea xiii rămâne neimplementată.

Recomandările formulate în Raportul Ad-hoc adoptat conform Regulii 34 din iunie 2019

Regula 34 Recomandarea i.

34. *GRECO a recomandat (i) să se analizeze corespunzător impactul modificărilor asupra viitoarei structuri de personal a instanțelor și parchetelor pentru a fi adoptate măsurile tranzitorii necesare și (ii) regulamentul de aplicare ce urmează a fi adoptat de CSM cu privire la promovarea judecătorilor și procurorilor să reglementeze criteriile adecvate, obiective și clare, care să aibă în vedere calificările și meritele reale ale acestora.*
35. GRECO reamintește că această recomandare nu a fost implementată în Raportul de Follow-up la Raportul Ad-hoc. Deși președintele CSM a realizat o analiză preliminară în scopul de a aborda partea (i) din recomandare, nu au fost luate măsuri pentru evitarea și gestionarea unei posibile pensionări pe scară largă a judecătorilor și procurorilor după intrarea în vigoare a noilor reguli de pensionare în ianuarie 2020. Referitor la partea (ii) din recomandare, CSM încă nu adoptase criteriile adecvate, obiective și clare pentru numirea judecătorilor și procurorilor în poziții ierarhice superioare.
36. Autoritățile raportează acum, în ceea ce privește partea (i) din recomandare, că intrarea în vigoare a noului sistem de pensionare anticipată a judecătorilor și procurorilor introdus prin Legea nr. 242/2018 a fost amânată până în ianuarie 2022⁷ în vederea evitării oricărei posibile insuficiențe a resurselor umane care ar putea afecta funcționarea instanțelor și a parchetelor. Mai mult, proiectul de Lege menționat anterior cu privire la statutul magistraților din România propune abrogarea completă a sistemului de pensionare anticipată. Autoritățile se referă în continuare la modificările duratei formării profesionale a auditorilor de justiție și a stagiilor pentru judecătoria și procurorii stagiați. Deși, în temeiul Legii nr. 242/2018, durata formării a fost prelungită de la doi la patru ani, iar a stagiilor de la unu la doi ani, durata care a existat înainte de 2018 (adică doi și respectiv un an) a fost restabilită în 2019⁸ în scopul de a oferi sistemului judiciar și INM un timp rezonabil pentru a se pregăti. Nu în ultimul rând, introducerea unui complet format din trei judecători pentru judecarea apelurilor a fost amânată până în ianuarie 2023⁹, iar noul proiect de Lege privind organizarea judiciară, care este în consultare publică din septembrie 2020¹⁰, propune, ca regulă generală, ca apelurile să fie soluționate, astfel cum a fost anterior anulului 2018, de către un complet format din doi, nu din trei judecători.
37. Cu privire la partea (ii) din recomandare, autoritățile fac trimitere la Hotărârea nr. 1348 din 17 septembrie 2019 adoptată de Secția pentru judecătoria a CSM pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor. Acest Regulament se aplică promovărilor în funcții de execuție până la nivelul unei curți de apel (așa-numita „promovare pe loc”) și promovărilor la tribunale, tribunale specializate și la curți de apel (așa-numita „promovare efectivă”). Ambele tipuri de promovări pot fi făcute numai prin concurs

⁷ De Ordonanța de Urgență a Guvernului (OUG) nr. 92/2018.

⁸ De OUG nr. 7/2019.

⁹ Conform OUG din 30 decembrie 2020.

¹⁰ <http://www.just.ro/comunicat-de-presa-privind-continuarea-dezbaterilor-publice-vizand-leqile-justitiei/>

organizat la nivel național. Regulamentul stabilește condițiile, componența comisiei de concurs și competențele acesteia, etapele și conținutul concursului, precum și diverse cerințe procedurale.

38. Criterii detaliate de evaluare se aplică diferitelor etape ale procedurii de selecție atât pentru „promovarea pe loc”, cât și pentru „promovare efectivă”. Pentru a fi declarați admiși, candidații trebuie să obțină un număr specific de puncte / note. Punctele / nota totală a fiecărui candidat se publică pe paginile de internet ale CSM și INM și pot fi contestate la Secția pentru judecători a CSM. Rezultatele finale se publică și sunt prezentate Secției pentru judecători a CSM pentru validare.
39. Autoritățile adaugă faptul că principii și condiții similare în mare măsură se aplică promovării procurorilor în funcții superioare conform Hotărârii nr. 681 din 23 iulie 2019, adoptată de Secția pentru procurori a CSM pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a procurorilor.
40. GRECO ia act de informațiile de mai sus. În ceea ce privește partea (i) din recomandare, acesta reamintește că a fost determinată de mai multe amendamente la Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor referitoare în special la recrutarea și pensionarea judecătorilor și procurorilor, al căror efect combinat era de așteptat să aibă un impact semnificativ asupra forței de muncă și a capacităților generale ale instanțelor și unităților de parchet, mai ales că nu a fost prevăzută o perioadă de tranziție. GRECO constată acum că toate aceste evoluții, în special introducerea sistemului de pensionare anticipată pentru judecători și procurori, extinderea formării / stagiilor pentru auditorii de justiție și judecătorii / procurorii stagiari etc. au fost amânate. Mai mult decât atât, noul proiect de Lege privind statutul magistraților din România și noul proiect de Lege privind organizarea judiciară prevăd eliminarea completă a acestora din legislație. Având în vedere măsurile tranzitorii în vigoare și în așteptarea adoptării ambelor proiecte de lege, această parte a recomandării este considerată parțial implementată.
41. În ceea ce privește partea (ii) din recomandare, GRECO ia act de cele două regulamente referitoare la promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții până la nivelul curții de apel / tribunal / tribunal specializat, adoptate de Secția pentru judecători, respectiv de Secția pentru procurori a CSM. Unele dintre criteriile stabilite de acestea par să răspundă preocupărilor vizate de recomandare. Totuși, în absența textelor celor două regulamente, GRECO nu este în măsură să evalueze dacă un grad de subiectivitate în procesul de selecție și decizie cu privire la promovări, la care se face referire în paragraful 31 din Raportul Ad-hoc, a fost eliminat potrivit solicitării. În lumina celor de mai sus, GRECO concluzionează că această parte a recomandării a fost parțial implementată. În ceea ce privește numirile în cele mai înalte funcții de la parchet, acestea sunt tratate la recomandarea xiii de mai sus.
42. GRECO concluzionează că această recomandare i formulată conform Reguli 34 a fost parțial implementată.

Regula 34 Recomandarea ii.

43. *GRECO a recomandat să fie abandonată crearea noii secții speciale pentru investigarea infracțiunilor din justiție.*
44. GRECO reamintește că această recomandare nu a fost implementată în Raportul de Follow-up la Raportul Ad-hoc. Autoritățile au luat măsuri în contradicție cu

recomandarea, precum și cu observațiile relevante ale Comisiei de la Veneția¹¹. Modificările introduse prin Ordonanța de Urgență a Guvernului (OUG) nr. 7/2019 cu privire la Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară¹² au plasat noua secție specială pentru investigarea infracțiunilor din justiție în afara structurii ierarhice a unităților de parchet, permițând șefului acesteia să retragă căile de atac declarate de alte parchete, inclusiv de către Procurorul General, la instanțele ierarhic superioare, de ex. în cazurile de corupție. GRECO a constatat, de asemenea, că numărul de procurori / ofițeri de poliție judiciară angajați / detașați la această secție a fost în mod vădit neadecvat pentru numărul de cauze din competența sa. Mai mult, detașarea ofițerilor de poliție judiciară (de către Ministerul de Interne) la secție pentru a realiza investigațiile în cauze împotriva procurorilor și judecătorilor a creat un risc suplimentar pentru independența funcțională a sistemului judiciar.

45. Autoritățile raportează acum că anumite amendamente la Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară introduse de OUG nr. 7/2019¹³ au fost anulate de Curtea Constituțională¹⁴. Mai mult, proiectul de Lege menționat anterior cu privire la organizarea judiciară propune desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție și prevede măsuri tranzitorii cu privire la cauzele în curs și la actele procedurale inițiate de aceasta (în special prin supunerea acestora controlului ierarhic exercitat de către Procurorul General)¹⁵. Proiectul redistribuie, de asemenea, infracțiunile aflate în prezent sub jurisdicția Secției către Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, astfel:

Art.158 din proiectul de Lege privind organizarea judiciară

(1) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt de competența Direcției Naționale Anticorupție și infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, dacă, indiferent de valoarea pagubei materiale ori de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție, sunt săvârșite de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, de ceilalți judecători și procurori, inclusiv de judecătorii și procurorii militari și de cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt de competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și infracțiunile prevăzute de art. 11 alin. (1) din Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, de ceilalți judecători și procurori, inclusiv de judecătorii și procurorii militari și de cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

46. Proiectul reglementează, de asemenea, printre altele, redistribuirea posturilor de personal ale Secției în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, revenirea procurorilor angajați în prezent în cadrul Secției la fostele lor parchete și încetarea detașărilor în cadrul Secției pentru celelalte categorii de personal¹⁶.
47. Autoritățile afirmă în plus că desființarea Secției este prevăzută, de asemenea, în Programul de Guvernare 2020-2024, ca obiectiv pe termen scurt. În plus, în data de 18 februarie 2021, Guvernul a adoptat un proiect de Lege privind deființarea Secției, la inițiativa Ministerului Justiției. Acest proiect de lege conține dispoziții similare cu cele ale proiectului de Lege privind organizarea judiciară. La data de 22 februarie, proiectul a fost înregistrat la Camera Deputaților pentru dezbatere (http://cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=19177).

¹¹ Cf. notei de subsol 2.

¹² În articolele 88¹(6) și 88⁸ (1) (d).

¹³ Aceasta privește articolele 88¹(6) și 88⁸(1) din Legea nr. 304/2004.

¹⁴ Decizia nr. 547/2020, publicată în Monitorul Oficial din 19 august 2020.

¹⁵ Articolul 156 din noul proiect de Lege privind organizarea judiciară.

¹⁶ Articolul 157 din noul proiect de Lege privind organizarea judiciară.

48. GRECO constată faptul că Curtea Constituțională a decis că dispozițiile Legii nr. 304/2004, care au plasat Secția de Investigare a Infracțiunilor din Justiție în afara structurii ierarhice a unităților de parchet din România sunt neconstituționale, din moment ce au permis procurorului șef al acesteia să retragă căile de atac declarate la instanțele superioare de către alte parchete, inclusiv de către Procurorul General, în dosarele de corupție. GRECO remarcă faptul că această evoluție profund îngrijorătoare, criticată în Raportul de Follow-up, a fost acum inversată. GRECO salută, de asemenea, elaborarea de propuneri legislative care prevăd desființarea formală a Secției, astfel cum este cerut de recomandare. Având în vedere că unul dintre aceste proiecte a fost deja transmis Parlamentului, GRECO acceptă că această recomandare este în acest moment parțial implementată. Acestea fiind spuse, GRECO așteaptă să se familiarizeze cu textul proiectului pentru a se asigura de conformitatea acestuia cu recomandarea.
49. GRECO concluzionează că această recomandare ii formulată conform Reguli 34 a fost parțial implementată.

Regula 34 Recomandarea iii.

50. *GRECO a recomandat i) să se asigure că independența parchetului este - în cea mai mare măsură posibilă - garantată prin lege, și ii) să se evalueze impactul modificărilor propuse asupra viitoarei independențe operaționale a procurorilor, astfel încât, dacă este necesar, să fie adoptate garanții suplimentare pentru a proteja împotriva intervențiilor.*
51. GRECO reamintește că această recomandare nu a fost implementată în Raportul de Follow-up la Raportul Ad-hoc. De asemenea, reamintește că recomandarea a fost adoptată având în vedere faptul că modificările preconizate cu privire la poziția unităților de parchet față de executiv (ministrul justiției) ar avea un efect de slăbire a independenței procurorilor. Referitor la partea (i) a recomandării, GRECO a fost preocupat cu privire la faptul că amendamentele aduse Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor au redus independența procurorului doar cu privire la dispunerea soluțiilor. În ceea ce privește partea (ii) a recomandării, GRECO a regretat faptul că modificările aduse Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară au prevăzut posibilitatea ca procurorii ierarhic superiori să infirme deciziile subordonaților nu numai pe motiv de nelegalitate, ci și de netemeinicie.
52. Autoritățile raportează acum, în ceea ce privește partea (i) a recomandării, că situația, astfel cum este descrisă în Raportul de Follow-up la Raportul Ad-hoc, rămâne valabilă, și că modificările la Legile nr. 303/2004 și nr. 304/2004, criticate de GRECO în rapoartele sale anterioare, erau necesare deoarece asigurau conformitatea ambelor legi cu Constituția și Codul de Procedură Penală.
53. Acestea fiind spuse, autoritățile evidențiază că noul proiect de Lege menționat anterior privind statutul magistraților din România restabilește dispozițiile privind independența procurorilor care existau înainte de 2018, și anume:

Art. 3 din proiectul de Lege privind Statutul magistraților din România

(1) Procurorii numiți de Președintele României se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii. Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

(2) Procurorii care se bucură de stabilitate pot fi mutați prin transfer, detașare sau promovare, numai cu acordul lor. Ei pot fi delegați, suspendați sau eliberați din funcție în condițiile prevăzute de prezenta lege.

54. Mai mult decât atât, noul proiect de Lege privind organizarea judiciară prevede la articolul 68 alineatul (2) că „În soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege. Procurorul poate contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei judecătorilor și procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea și supravegherea urmăririi penale sau în adoptarea soluției.”
55. În ceea ce privește partea (ii) a recomandării, autoritățile fac trimitere la următoarele dispoziții ale proiectului de Lege privind organizarea judiciară:

Art. 68 din proiectul de Lege privind organizarea judiciară

(3) Soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale.

Art. 72 din proiectul de Lege privind organizarea judiciară

(2) Procurorul este liber să prezinte în instanță concluziile pe care le consideră întemeiate, potrivit legii, ținând seama de probele administrate în cauză. Procurorul poate contesta la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, pentru influențarea în orice formă a concluziilor.

56. Autoritățile raportează, în plus, că impactul modificărilor legislative cu privire la independența operațională a procurorilor a fost evaluat de CSM și de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. În analiza sa, CSM reiterează că în Constituția României nu este reglementat un regim al independenței procurorilor, spre deosebire de judecători, și că procurorii se bucură doar de stabilitatea funcției lor. Referitor la prevederile legale care permit infirmarea soluției procurorului subordonat, dacă este neîntemeiată, CSM a considerat că aceasta nu este o noutate legislativă, ci o corelare a dispozițiilor Legii privind organizarea judiciară cu cele ale Codului de procedură penală. De asemenea, CSM invocă două documente ale Comisiei de la Veneția¹⁷, care admit, printre altele, că nu există standarde comune care să prevadă o mai mare independență a sistemului parchetelor, că „există o pluralitate de modele” și că independența parchetelor nu este la fel de categorică prin natura sa precum cea a instanțelor.
57. Evaluarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție susține, în plus, că controlul ierarhic, așa cum este prevăzut de legislația în vigoare, în niciun fel nu prejudiciază independența procurorilor în cadrul procedurilor penale sau interesele legitime ale părților sau ale altor participanți în proces. Astfel de controale nu sunt arbitrare, fiind efectuate doar în cazurile prevăzute de Codul de procedură penală și fiind supuse verificării și confirmării de către instanță¹⁸. Practica judiciară cu privire la problematica pusă în discuție confirmă concluzia că deplina exercitare a acestor controale este esențială pentru funcționarea corespunzătoare a parchetului, având în vedere că acesta reprezintă interesul public, apără statul de drept, drepturile și libertățile civile. Mai mult, analiza implementării prevederilor în discuție nu evidențiază nicio problemă care să indice că independența operațională a procurorilor este afectată în practică în îndeplinirea de către aceștia a atribuțiilor.
58. GRECO ia act de elaborarea modificărilor la Legea privind statutul magistraților din România și la Legea privind organizarea judiciară. Spre deosebire de actualul cadru legislativ, care reduce independența procurorului la adoptarea soluțiilor, proiectul de Lege privind statutul magistraților români prevede în mod expres, pe lângă principiul stabilității, și pe cel al independenței procurorilor, ceea ce reprezintă o evoluție binevenită. De asemenea, proiectul de Lege privind organizarea judiciară propune înlăturarea posibilității procurorului ierarhic superior de a infirma soluțiile procurorului

¹⁷ Opinia cu privire la România Nr. 924/2018 și Studiul nr. 494/2008 (CDL-AD(2010)004).

¹⁸ Articolele 341, 335 și 342-348 din Codul de procedură penală.

subordonat dacă sunt neîntemeiate. Aceste propuneri de text merg în direcția corectă.

59. Având în vedere că ambele proiecte sunt într-un stadiu incipient de evoluție, GRECO încă nu poate concluziona că recomandarea a fost respectată, chiar și parțial. GRECO este, de asemenea, preocupat că evaluările impactului legislației în vigoare asupra independenței operaționale a procurorilor, derulate de CSM și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, par să contrazică orientarea generală a modificării legislative propuse și că, în loc să propună garanții suplimentare, așa cum se solicită în recomandare, par să favorizeze sistemul existent care este în contradicție cu recomandarea.
60. GRECO concluzionează că această recomandare iii formulată conform Regulii 34 rămâne neimplementată.

Regula 34 Recomandarea v.

61. *GRECO a recomandat să se analizeze diferitele modificări care afectează drepturile și obligațiile, precum și răspunderea judecătorilor și procurorilor pentru erori judiciare astfel încât să se asigure predictibilitatea și claritatea suficiente a regulilor în materie, și pentru a evita ca acestea să devină o amenințare la adresa independenței sistemului judiciar.*
62. GRECO reamintește că această recomandare nu a fost implementată în Raportul de Follow-up la Raportul Ad-hoc. Reamintește, de asemenea, că această recomandare a avut în vedere preocupări cu privire la amendamentele propuse, prin care Ministerul Finanțelor Publice ar avea obligația de a recupera de la judecătorul/procurorul în cauză sumele plătite de stat cu tiltu de despăgubire pentru "eroare judiciară" cauzată de acționarea cu "rea-credință" sau "gravă neglijență". GRECO a reținut că acțiunea statului împotriva judecătorilor/procurorilor, cum se menționează mai sus, a rămas obligatorie și că nu au fost constituite garanții suplimentare împotriva riscului unei presiuni asupra judecătorilor/procurorilor¹⁹. Mai mult, excluderea CSM din această procedură, în contrast cu rolul proeminent oferit Ministerului Finanțelor Publice, nu a fost în concordanță cu independența sistemului judiciar.
63. Autoritățile raportează în prezent că noul proiect al Legii privind statutul magistraților din România, menționat anterior, propune o serie de modificări privind reglementarea răspunderii judecătorilor și procurorilor pentru erori judiciare și a procedurilor conexe.
64. GRECO este mulțumit că noul proiect al Legii privind statutul magistraților din România (disponibil GRECO) prevede îmbunătățiri importante cu privire la regimul răspunderii judecătorilor și procurorilor pentru erori judiciare. Conceptele „rea-credință” și „gravă neglijență” sunt rafinate pentru a permite o mai mare obiectivitate și predictibilitate (articolul 273). Este clar prevăzut că, în absența „relei-credințe” sau a „gravei neglijențe”, judecătorii/procurorii nu pot fi trași la răspundere pentru hotărârile lor care fac obiectul căilor de atac (Articolul 269(3)). Ministerul Finanțelor Publice trebuie să notifice Plenul CSM ori de câte ori este necesară o evaluare a faptului dacă eroarea judiciară a fost cauzată de „reua-credință” sau de „grava neglijență” a unui judecător sau procuror. Verificările trebuie să fie efectuate, ca și înainte, de către Inspekția Judiciară, dar la solicitarea Plenului CSM, nu a Ministerului Finanțelor Publice. Ministerul nu mai poate efectua propria evaluare, în paralel cu elaborarea raportului Inspekției, fiind obligat să exercite o acțiune în regres doar dacă, după analiza raportului Inspekției, Plenul CSM decide că eroarea judiciară este într-adevăr consecința „relei-voințe” sau a „gravei neglijențe” din partea judecătorului/procurorului.

---

¹⁹ În acest sens, GRECO a făcut referire, de asemenea, la Opinia Comisiei de la Veneția CLD-AD (2018)21.

65. GRECO, în timp ce ia act că dreptul statului de a recupera prejudiciul individual de la judecători sau procurori este în sine o instituție discutabilă, reține că, per ansamblu, proiectul de lege pare să meargă în direcția recomandării de a asigura claritate și predictibilitate regulilor răspunderii judecătorilor și procurorilor pentru erori judiciare, de a reduce implicarea Ministerului Finanțelor Publice, ca instituție din afara sistemului judiciar, și de a acorda CSM un rol central în acest proces, ca garant al independenței sistemului judiciar. Cu toate acestea, având în vedere că proiectul de lege este într-un stadiu incipient de evoluție și nu a fost transmis către Parlament, GRECO poate doar concluziona că această recomandare rămâne neimplementată.
66. GRECO concluzionează că această recomandare v formulată conform Regulii 34 rămâne neimplementată.

III. CONCLUZII

67. **Având în vedere cele de mai sus, GRECO concluzionează că România a implementat satisfăcător sau a tratat în mod satisfăcător patru din cele treisprezece recomandări cuprinse în Raportul de evaluare aferent Rundeii a patra și una din cele cinci recomandări din Raportul de Follow-up la Raportul Ad-hoc (Raportul adoptat conform Regulii 34).**
68. În concret, recomandările v, vii, x, xii, precum și recomandarea iv din Raportul ad-hoc conform Regulii 34 au fost implementate satisfăcător sau tratate într-o manieră satisfăcătoare. Recomandările ii, viii, xi, precum și recomandările i și ii din Raportul ad-hoc conform Regulii 34 rămân parțial implementate, iar recomandările i, iii, iv, vi, ix, xiii, precum și recomandările iii și v din Raportul ad-hoc conform Regulii 34 rămân neimplementate.
69. Referitor la membrii Parlamentului, de la Raportul Interimar de Conformitate, nivelul de implementare a înregistrat o evoluție minoră cu privire la renunțarea la solicitarea informală ca organele de urmărire penală să transmită întregul dosar în cazul efectuării urmăririi penale cu privire la un ministru sau fost ministru care este, totodată, și membru al Parlamentului. Altfel, nivelul implementării rămâne neschimbat, cu doar două recomandări implementate, din cele nouă. Având în vedere importanța acestor recomandări, din perspectiva prevenirii corupției în rândul membrilor Parlamentului, este necesară luarea unor măsuri mai hotărâte pentru a aborda aceste recomandări pendinte.
70. Referitor la judecători și procurori, în urma reformelor puternic criticate referitoare la sistemul de justiție penală din România (2017-2018) și a deciziei GRECO de a aplica procedura ad-hoc, GRECO recunoaște că au fost luate unele măsuri și că sunt în curs mai multe inițiative promițătoare, care au potențialul de a rectifica multe dintre deficiențele pendinte. A fost elaborat un nou proiect de Lege privind statutul magistraților din România, aflat în prezent în consultare publică. Acesta preconizează o procedură mai transparentă și criterii de evaluare mai obiective cu privire la numirea procurorilor în funcțiile cele mai înalte etc. Acest proiect de lege vizează, de asemenea, răspunderea judecătorilor. Ca aspect negativ, este încă așteptată o consolidare a rolului CSM în acest proces, în timp ce implicarea Ministrului Justiției în numirea/revocarea procurorilor în/din funcțiile cele mai înalte rămâne considerabilă în detrimentul independenței judiciare. De asemenea, rămâne de clarificat dacă au fost stabilite criterii obiective și clare de promovare în funcții a judecătorilor și procurorilor, care să aibă în vedere calificările și meritele reale ale acestora.
71. Referitor la capacitatea generală a instanțelor și parchetelor, amânarea sistemului pensionării anticipate a judecătorilor și procurorilor este un pas pozitiv. Eliminarea sa este, de asemenea, prevăzută în proiectul de Lege privind organizarea judiciară.

GRECO salută, de asemenea, consolidarea competențelor de supraveghere ale Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și ale Inspecției Judiciare și derularea multor inițiative de formare și conștientizare cu scopul de a consolida competențele manageriale în cadrul instanțelor și parchetelor, de a consolida integritatea judiciară și de a crea proceduri disciplinare mai uniforme și rapide pentru sistemul judiciar.

72. Per ansamblu, autoritățile par a fi hotărâte să inverseze sau să abandoneze multe din reformele judiciare controversate, ceea ce reprezintă o evoluție foarte binevenită și susținută de GRECO. Cu toate acestea, dat fiind că două proiecte de acte normative importante sunt într-un stadiu incipient de elaborare și având în vedere că cea mai mare parte a recomandărilor GRECO cu privire la membrii Parlamentului nu au fost abordate, GRECO poate doar sublinia că nivelul de conformitate rămâne foarte scăzut. Doar cinci din totalul de 18 recomandări au fost implementate satisfăcător sau tratate într-un mod satisfăcător.
73. GRECO, prin urmare, concluzionează că actualul nivel de conformitate cu recomandările rămâne „global nesatisfăcător” în sensul Regulii 31 revizuite, paragraful 8.3 din Regulile de Procedură. În aplicarea paragrafului 2.i) al Regulii 32 din Regulile de Procedură, GRECO solicită șefului delegației României să transmită un raport cu privire la măsurile luate pentru implementarea recomandărilor pendinte (și anume recomandările i-iv, vi, viii, ix, xi și xiii din Raportul de evaluare aferent Runderi a patra și recomandările i-iii și v din Raportul adoptat conform Regulii 34), până la data de 31 martie 2022, cel târziu.
74. Suplimentar, în acord cu Regula 32, paragraful 2, sub-paragraful (ii.b), GRECO invită Președintele Comitetului Statutar să transmită o scrisoare Reprezentantului Permanent al României la Consiliul European, prin care să atragă atenția cu privire la lipsa de conformitate cu recomandările relevante.
75. În final, GRECO invită autoritățile din România să autorizeze, cât mai curând posibil, publicarea acestui raport, să îl traducă în limba națională și să pună această traducere la dispoziția publicului.